Undersökning av betydande miljöpåverkan

Detaljplan för Nordan 20, 21 och 22 samt del av Hagalund 3:16 (Hagalund centrum)

inom stadsdelen Hagalund upprättad i maj 2024

Avsikten med undersökning

När ett förslag till detaljplan upprättas ska planen genomgå en undersökning enligt 6 kap. 5–7 §§ miljöbalken (1998:808) samt 5 kap. 11 a § plan- och bygglagen (2010:900). Syftet med undersökningen är att se om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Omständigheter ska identifieras vilka talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Detta ska göras utifrån 5 § och 10–13 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Sammanfattningsvis ska kommunen ta ställning till om någon enskild omständighet – eller flera aspekter sammantaget – kan antas medföra betydande miljöpåverkan, både på kort och lång sikt. Relevanta miljöaspekter för detaljplanen, utifrån kriterierna som presenteras i nästa avsnitt, har valts ut och beskrivs under rubrikerna:

- Platsen (platsens betydelse och sårbarhet, nuvarande markanvändning m.m.)
- Planen (karaktäristiska egenskaper, ger förutsättningar, fördelar resurser m.m.)
- Påverkan (storlek och fysisk omfattning, effekter, risker m.m.)

När omständigheter identifierats enligt ovan ska samråd ske med Länsstyrelsen. I förekommande fall sker även samråd med berörda kommuner, dock inte i detta fall eftersom aktuell plan inte bedöms påverka någon grannkommun.

Solna stad önskar nu samråda med Länsstyrelsen som ett led i undersökningen av betydande miljöpåverkan avseende Detaljplan för Nordan 20, 21 och 22 samt del av Hagalund 3:16 (Hagalund centrum).

Kriterier

Att undersöka om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (Miljöbedömningsförordningen)

5 § Vid en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen
   a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,
   b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,
   c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller
   d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,
2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,
3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,
4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,
5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,
6. miljöeffekternas omfattning,
7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,
8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och
9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Att undersöka och besluta om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (Miljöbedömningsförordningen)

10 § Vid undersökning eller beslut om huruvida en verksamhet eller en åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 23 eller 26 § miljöbalken ska hänsyn tas till

1. verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper,
2. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, och
3. de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

11 § I fråga om verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper enligt 10 § 1 ska särskild hänsyn tas till

1. verksamhetens eller åtgärdens omfattning och utformning,
2. hur verksamheten eller åtgärden bidrar till kumulativa miljöeffekter tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas,
3. verksamhetens eller åtgärdens användning av mark, jord, vatten, biologisk

mångfald, andra naturtillgångar och fysisk miljö i övrigt,

4. det avfall och andra förväntade restprodukter som verksamheten eller åtgärden ger upphov till,

5. föroreningar och störningar från verksamheten eller åtgärden,

6. sannolikheten för allvarliga olyckor som är relevanta för den aktuella verksamheten eller åtgärden, och

7. risker för människors hälsa.

12 § I fråga om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering enligt 10 § 2 ska särskild hänsyn tas till

1. pågående eller tillåten markanvändning,

2. de naturresurser som finns i det område som kan antas bli påverkat och deras relativa förekomst, tillgänglighet, kvalitet och förnyelseförmåga i området, och

3. naturresursernas, naturmiljöns och kulturmiljöns tålighet i det område som kan antas bli påverkat, med särskild uppmärksamhet på påverkan som avser

a) ett stort opåverkat område,

b) en våtmark, ett strandområde eller en älvmynning,

c) ett kustområde eller en marin miljö,

d) ett bergs- eller skogsområde,

e) ett betydelsefullt kulturlandskap,

f) ett tätbefolkat område,

g) en nationalpark, ett naturreservat, ett kulturreservat eller ett annat område som är skyddat enligt 7 kap. miljöbalken,

h) ett område eller en byggnad som skyddas enligt 2-4 kap. kulturmiljölagen (1988:950), förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen m.m. eller plan- och bygglagen (2010:900),

i) ett sådant område som är upptaget på världsarvslistan i enlighet med Unescos konvention av den 16 november 1972 om skydd för världens kultur- och naturarv, eller

j) ett område där miljökvalitetsnormer inte följs eller riskerar att inte kunna följas.

13 § I fråga om de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper enligt 10 § 3 ska särskild hänsyn tas till

1. effekternas storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet,

2. sannolikheten för att effekterna uppkommer, hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har och hur reversibla de är,

3. hur gränsöverskridande effekterna är,

4. effekternas kumulativa verkan tillsammans med effekterna av andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas, och

5. möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt.

Platsen

Figur 1: Ungefärligt planområde inom vit streckad linje på ortofoto från 2024.

Planområdet och dess nuvarande markanvändning

Planområdet ligger inom stadsdelen Hagalund och omfattar dagens Hagalund centrum med omgivande torg och parkytor. Övre planet av östra delen av centrumet brann ner 2013 och består idag av en inhägnad markyta som inte har byggts upp efter branden. Västra delen av centrumet består av en envåningsbyggnad som inrymmer en matbutik. Mot torget finns en suterrängvåning som bland annat inrymmer restauranger, föreningslokaler och service. Under planområdet går järnvägen ostkustbanan.

Planområdet uppgår till ca 10 hektar och utgörs av fastigheterna Nordan 21 och Nordan 22 samt del av fastigheterna Nordan 20 och Hagalund 3:16. Fastigheterna Nordan 20, 21 och 22 ägs av Signalisten. Fastigheten Hagalund 3:16 ägs av Solna stad.

Tidigare ställningstaganden: planuppdrag, detaljplaner och program

Kommunstyrelsen gav den 14 oktober 2024 (§ 143) byggnadsnämnden i uppdrag att påbörja detaljplanearbete för utveckling av del av fastigheterna Nordan 20, 21 och 22 samt del av fastigheten Hagalund 3:16. Planarbetet betraktas som påbörjat vid denna tidpunkt. Byggnadsnämnden gav i sin tur Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja planarbetet den 13 november 2024 (§ 104).

Tidigare ställningstaganden: översiktsplan, fördjupad översiktsplan, program, detaljplan, riksintressen

Solna stads gällande Översiktsplan 2030, antagen av kommunfullmäktige den 21 mars 2016, anger aktuellt planområde som framtida blandad stadsbebyggelse och framtida huvudsakligen bostäder. Solna station som ligger strax norr om planområdet är i översiktsplanen utpekad som en regional knutpunkt. För Solna stationsområdet finns även en fördjupad översiktsplan framtagen. Aktuellt planområde ligger utanför området för den fördjupade översiktsplanen. Detaljplanen bedöms vara förenlig med översiktsplanen.

För planområdet gäller detaljplan 0406_1969 Nordan, Odin och Sunnan vars genomförandetid har gått ut samt tilläggsplan P2020/5 Tunnelbana till Arenastaden vars genomförandetid går ut 2025-07-07.

Gällande detaljplan 0406_1969 anger centrumbyggnaderna som område för centrumändamål. Torget framför centrumbyggnaden anges som park och område för parkering. Parken bakom centrumet är kvartersmark och anges som område som inte får bebyggas. Inom planområdet finns x(1) områden som innebär att kvartersmarken ska vara tillgängligt för allmän gångtrafik samt u områden som innebär att mark ska vara tillgänglig för underjordiska ledningar.

Figur 2: Gällande detaljplan 0406_1969.

Planen

Detaljplanen syftar till satt skapa förutsättningar för ny centrumbebyggelse med kommersiellt och publikt innehåll, samt bostäder. Inom ramen för planarbetet kommer även torget framför centrumet att ses över samt platsen bakom centrumet i norr som ingår i planområdet.

Planen bedöms inte skapa förutsättningar för några störande verksamheter eller särskilda åtgärder som kan tänkas inverka negativt på människors hälsa eller miljön. De miljöfrågor som har betydelse för planen bedöms kunna studeras och hanteras inom det ordinarie planarbetet.

Påverkan

Planförslagets markutnyttjande och förening med andra projekt

Detaljplanen är en del av Solna stads satsning Hagalundslyftet som syftar bland annat till att centrumet ska bli mer levande.

Parallellt med planarbetet för centrumet pågår även andra projekt som syftar till att utveckla och förbättra miljön i Hagalund.

Detaljplanen har en central roll i utvecklingsarbetet och ska möjliggöra för kommersiellt och publikt innehåll, samt även bostäder.

Buller och vibrationer

En bullerutredning ska tas fram för att visa hur en god ljudmiljö ska skapas för de planerade bostäderna samt hur gällande riktvärden enligt bullerförordningen (2015:216, med ändring 2017:359) ska klaras.

Bullerutredningen ska även ta hänsyn till påverkan på befintliga bostäder.

Risk

Risk med hänsyn till farligt gods bedöms inte föreligga. Under planområdet går järnvägen ostkustbanan i tunnel och bedöms inte utgöra någon risk för planerad bebyggelse.

Markföroreningar

Marken kan eventuellt visa sig vara förorenad. En miljöteknisk markundersökning ska därför tas fram för att, i förekommande fall, ge underlag för åtgärdsmetoder avseende eventuella markföroreningar.

Skyfall/översvämning

Det bedöms inte föreligga någon risk för översvämning med anledning till skyfall för befintlig situation. En bedömning av hur den planerade bebyggelsen påverkar detta kommer att göras.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Planområdet ligger inom avrinningsområdet för vattenförekomsten Brunnsviken, vars ekologiska status är otillfredsställande och vars kemiska status inte uppnår god enligt de senaste bedömningarna. En dagvattenutredning ska tas fram som visar hur dagvatten kan omhändertas för att bland annat bidra till att miljökvalitetsnormen för vatten ska kunna följas.

Miljökvalitetsnormer för luft

Halterna för kvävedioxid (NO_2) och partiklar (PM10) utomhus ligger i planområdet långt under gällande MKN för luft. En luftutredning ska tas fram för att säkerställa att dessa inte överskrids till följd av planens genomförande. Luftutredningen ska även ta hänsyn till EU:s nya luftkvalitetsdirektiv och de gränsvärden som anges i den.

Kulturmiljö

Hagalund centrum ligger inom en sammanhängande kulturhistoriskt värdefull miljö. En kulturmiljöutredning med konsekvensanalys ska tas fram för att bedöma detaljplanens påverkan på kulturmiljön. Kulturmiljön är viktig att beakta i fortsatt planarbete.

Grönstruktur

En trädinventering har tagits fram för att inventera befintliga träd inom planområdet.

Totalt 54 träd påträffades under inventeringen. Inga särskilt skyddsvärda träd påträffades under inventeringen. Inom ramen för skyddsvärda träd (klass 2) identifierades en lönn som även ingår i en allé. Lönnen går in under definitionen på grund av att det är mycket grovstammigt (över 70 cm i diameter) samt på grund av sitt välutvecklade savflöde. Utöver skyddsvärda träd påträffades även 15 värdefulla träd (klass 3) samt 38 träd som inte uppnår skyddsvärde men som ingår i en biotopskyddad allé.

Några alléträd kommer eventuellt att påverkas av förslaget vilket behöver utredas närmre. Vid en eventuell påverkan kommer ansökan om dispens från biotopskyddet att lämnas till länsstyrelsen.

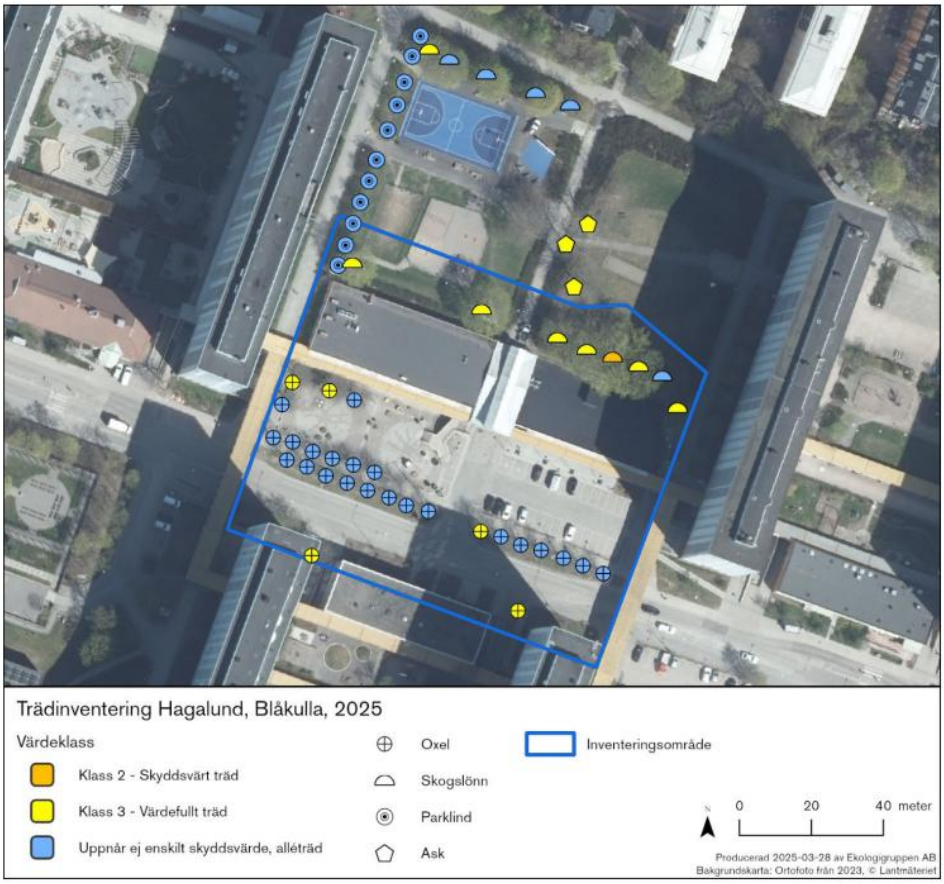

Figur 3: Bild som visar genomförd trädinventering.

Bilden nedan visar Solnas gröna infrastruktur. Planområdet och en stor del av Hagalund ingår i ett bristområde för grön infrastruktur. Norr om planområdet finns ett svagt spridningssamband. Söder om planområdet i Hagalundsparken finns ett viktigt spridningssamband som är viktigt att bevara och förstärka.

Figur 4: Bild som visar Solnas gröna infrastruktur. Ungefärligt planområde inom vit streckad linje.

Förutsättningar för kollektivtrafikresande och stadsutveckling

Området har ett mycket bra kollektivtrafikläge med närhet till spårbunden kollektivtrafik. Cirka 250 meter från planområdet finns pendeltåg och cirka 300 meter från planområdet finns tvärbanan. Cirka 200 meter från planområdet byggs uppgång till den nya tunnelbanestationen Arenastaden som planeras att driftsättas 2028. Det goda kollektivtrafikläget motiverar en utveckling av området med service och bostäder och är en positiv miljökonsekvens av detaljplanen genom att fler bostäder och besöksmål byggs i kollektivtrafiknära läge. Utvecklingen gynnar också den lokala stadsutvecklingen i Hagalund med gångavstånd till mer service och aktiviteter.

Samlad bedömning

Planförslaget avviker inte från gällande översiktsplan. Den planerade bebyggelsen bedöms preliminärt kunna utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller. Planen bedöms preliminärt inte heller innebära några övriga risker, för människors hälsa och säkerhet, som inte kan hanteras med lämpliga åtgärder. De miljöfrågor som har betydelse för planen kommer att studeras och beskrivas inom ramen för planarbetet. Dessa bedöms vara buller och vibrationer, eventuella markföroreningar, dagvatten samt påverkan på befintliga träd. Solljus kommer att utredas för att bedöma planförslagets konsekvenser på omgivningen. Den negativa miljöpåverkan som planen kan ge upphov till bedöms sammantaget vara begränsad.

Den positiva miljöpåverkan som planen skulle kunna ge upphov till grundar sig främst i att förslaget möjliggör för en utveckling av området med service, verksamheter och bostäder i ett mycket kollektivtrafiknära läge som skapar goda förutsättningar för kollektivtrafikresande. Det bedöms också vara positivt att ny bebyggelse föreslås på redan ianspråktagen och hårdgjord mark. Nya lösningar för dagvattenhantering och rening av dagvatten från området kan också vara positivt för möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna för recipienten.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer i nuläget att planförslaget inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning därför inte behöver göras för denna detaljplan. Beslut härom ska fattas av byggnadsnämnden i samband med beslut om plansamråd.

Alexander Fagerlund
Plan- och geodatachef

Lamija Perenda
Planarkitekt